

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/601/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4411212709
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4411212709.2

Medzitýmny rozsudok

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej v právnej veci žalobcov: 1/ H. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., J. a 2/ C.. nar. XX.XX.XXXX, bytom J., P. XX/XX, obe zastúpené JUDr. Vlastou Suchanovou, advokátkou, Nové Zámky, Podzámska 32, proti žalovaným: 1/ Allianz - Slovenská poisťovňa a.s., Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00151700, 2/ A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., A. P. XX, zastúpený JUDr. Annou Jamborovou, advokátkou, X., Farská 5, a 3/ INCAR s.r.o., Vinárska 14, Lužianky, IČO: 36534391, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Barát, s.r.o., Nitra, Školská 3, o náhradu nemajetkovej ujmy a zaplatenie pozostalostnej úrazovej renty, o odvolaní žalovaných v prvom a v druhom a treťom rade proti medzitýmnmému rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 03. júna 2016 č.k. 13C/175/2011-389, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovaným v prvom a v treťom rade **p o t v r d z u j e**.
- II. Vo vzťahu k žalovanému v druhom rade napadnutý rozsudok **m e n í t a k**, že nárok žalobkýň v prvom a v druhom rade voči žalovanému v druhom rade nie je daný.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým), súd prvej inštancie rozhodol tak, že nárok žalobkýň v prvom a v druhom rade na náhradu nemajetkovej ujmy a zaplatenie pozostalostnej úrazovej renty, je čo do jeho základu voči žalovaným v prvom, druhom a treťom rade dôvodný.

1.1. Za preukázaný mal skutkový stav, z ktorého zistil, že žalovaný v druhom rade bol právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 16. 08. 2010 sp.zn. 3T 137/2010 uznaný vinným a odsúdený za spáchanie prečinu usmrtenia poškodeného J. R. dňa 08. 01. 2010. Žalobkyňa v prvom rade bola manželkou poškodeného J. R. a žalobkyňa v druhom rade ich dcérou. Žalobkyni v prvom rade bol priznaný vdovský a žalobkyni v druhom rade sirotský dôchodok. Žalovaný v druhom rade uzavrel so žalovaným v treťom rade dňa 01. 11. 2005 zmluvu o poskytovaní služieb, ktorou sa žalovaný v druhom rade zaviazal na dobu neurčitú poskytovať službu prepravy tovaru podľa rozvozového plánu za odplatu v prospech žalovaného v treťom rade. Sám žalovaný v druhom rade uviedol, že pre žalovaného v treťom rade robil ako vodič, vozidlo patrilo žalovanému v treťom rade, ktorý hradil aj všetky náklady s tým spojené, on na faktúru odvádzal prácu podľa pokynov dispečera, od uzavretia zmluvy robil iba pre neho, stále tam robí a aj počas zákazu činnosť riadiť motorového vozidla pre túto dopravnú nehodu, pracoval pre žalovaného v treťom rade v sklade. Žalovaní v prvom až treťom rade namietajú svoju pasívnu legitímáciu a nárok žalobkýň neuznávajú čo do základu ani výšky. Žalovaný v prvom rade namieta, že za nemajetkovú ujmu nie je zodpovedný, je iba poisťovateľom povinného zmluvného poistenia. Žalovaný v druhom rade zastáva názor, že plnenie zodpovednosti za škodu prešlo na žalovaného v prvom rade a neobstojí ani jeho zodpovednosť podľa § 420 Občianskeho zákonníka, nakoľko prevádzkovateľom vozidla, s ktorým nehodu zaviniel, bol žalovaný v treťom rade. Žalovaný v treťom rade poukazuje na

ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka, ktorý však nepojednáva o nemajetkovej ujme, ale o náhrade škody a preto nie je pasívne vecne legitimovaný.

1.2. Po právnej stránke napadnutý rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 11, § 13, § 15, § 420, § 427, § 448 Občianskeho zákonníka (zákon číslo 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 4 ods. 2, § 15 ods. 1 zákona číslo 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o povinnom zmluvnom poistení“), čl. 3 ods. 1 smernice 76/166/EHS.

1.3. Konštatoval, že nárok žalobkýň v prvom a v druhom rade voči žalovanému v prvom rade, ktorý je poisťovňou, je daný, a to aj v prípade nemajetkovej ujmy, poukazujúc na rozhodnutia Súdneho dvora (druhej komory) a súčasného stavu právneho poriadku Únie, z ktorých vyplýva, že povinné poistenie zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej, ktorá podmienka je v danej veci naplnená. Smernice dávajú výklad o tom, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy a preto právo umožňuje žalobkyniam požadovať náhradu nemajetkovej ujmy a túto likvidovať z povinného zmluvného poistenia.

1.4. Nárok žalobkýň v prvom a v druhom rade voči žalovanému v druhom rade, ktorý bol vodičom motorového vozidla, ktorým bol poškodený usmrtený, je dôvodný podľa § 420 Občianskeho zákonníka, ako voči osobe, ktorá zavinila dopravnú nehodu, pri ktorej bol poškodený usmrtený. Poukázal na judikát R 29/1979, podľa ktorého aj keď je za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku zodpovedný prevádzkovateľ, nie je tým vylúčená zodpovednosť vodiča motorového vozidla za škodu. Je nepochybné, že žalovaný v druhom rade porušil zákonné povinnosti, spôsobil dopravnú nehodu a teda za spôsobenú škodu nesie zodpovednosť.

1.5. Taktiež súd prvej inštancie vyhodnotil nárok žalobkýň v prvom a v druhom rade na náhradu nemajetkovej ujmy za dôvodný aj voči žalovanému v treťom rade, ktorý bol prevádzkovateľom motorového vozidla, ktorým žalovaný v druhom rade zavinil smrť poškodeného. Dôvodil tým, že žalovaný v treťom rade vykonával ako právnická osoba dopravu a ako taký objektívne zodpovedá za škodu, ktorá pri prevádzke jeho dopravného prostriedku vznikla. Žalovaný v treťom rade zodpovedá za škodu objektívne, bez ohľadu na to, kto bol vodičom motorového vozidla, prevádzkou ktorého bola škoda spôsobená. Zodpovednosť žalovaného v treťom rade ako vlastníka a prevádzkovateľa dopravného prostriedku je nesporná po preukázaní toho, že išlo o škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním žalovaný v prvom rade namietajúc svoju vecnú pasívnu legitimáciu, poukazujúc na vnútroštátnu úpravu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, podľa ktorej náhrada nemajetkovej ujmy nie je predmetom poistného plnenia, nemožno nemajetkovú ujmu podradiť pod inštitút škody na zdraví, ktorému záveru zodpovedá aj názor Najvyššieho súdu SR, podľa ktorého náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv nie je škodou na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o povinnom zmluvnom poistení a tým pádom nie je krytá povinným zmluvným poistením. Namietala tiež, že Smernice nie sú všeobecne záväznými právnymi predpismi a ich záväznosť je daná judikatúrou ESD výlučne v rozsahu nepriamej záväznosti, ako interpretačný rámec a priamej záväznosti, zaväzujúc výlučne členský štát EU na ich transponovanie do právneho poriadku. Zásada konformného výkladu vnútroštátneho práva nemôže slúžiť ako základ na výklad contra legem vnútroštátneho práva, ktorá je pri rozhodovaní súdu vo veci záväzná. Poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. 03. 2016 sp.zn. 3Cdo/301/2012, z ktorého je zrejmé, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žiada napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že nárok navrhovateľiek na nemajetkovú ujmu proti žalovanému v prvom rade, zamietne.

3. Odvolanie proti medzitým nemu rozsudku súdu prvej inštancie podal i žalovaný v druhom rade namietajúc, že v danom prípade chýbajú okrem právneho základu, aj skutkové podmienky, keď z doterajšieho konania nevyplýva, či smrťou otca došlo k zníženiu dôstojnosti navrhovateľiek v spoločnosti, nebola doteraz preukázaná citová ujma, ktorá by napĺňala všetky predpoklady a podmienky náhrady nemajetkovej ujmy. Poznamenal, že sám poškodený bol v čase dopravnej nehody v stave podnapitosti, ležal na vozovke a je spoluzodpovedný za dopravnú nehodu. V tomto prípade aj sám poškodený konal protispoločensky, preto akákoľvek náhrada za nemajetkovú ujmu by bola v rozpore s dobrými

mravmi. Žiada napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

4. Odvolanie proti medzitýmneho rozsudku súdu prvej inštancie podal i žalovaný v treťom rade nestotožniac sa so záverom súdu prvej inštancie o jeho zodpovednosti. Žalovaný v treťom rade nevykonával žiadny subjektívny zásah do práv žalobkyň na súkromný a rodinný život. Súd pri vynesení medzitýmneho rozsudku vychádzal aj z judikatúry Európskeho súdneho dvora a Smerníc európskeho spoločenstva, pričom samotný účel a význam smerníc však nemožno automaticky vzťahovať na zodpovednosť žalovaného v treťom rade ako prevádzkovateľa vozidla vo vzťahu k danosti nároku žalobkyň voči žalovanému v treťom rade. Súd bližšie nezdôvodnil, na základe akých úvah a posúdení právnych noriem by mal byť žalovaný v treťom rade zodpovedný za subjektívny zásah inej fyzickej osoby do práv žalobkyň, okrem všeobecnej citácie ustanovení. Rovnako je tak sporné aj posúdenie obchodnoprávneho vzťahu medzi žalovaným v druhom a treťom rade. Žalovaný v druhom rade vykonával svoju činnosť prepravy tovaru ako podnikateľ, t.j. nepretržitú a opakovanú činnosť vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku. Medzi žalovaným v druhom rade a žalovaným v treťom rade neexistoval v čase vzniku tragickej udalosti žiadny pracovný pomer či obdobný pracovnoprávny vzťah, ale práve vzťah dvoch nezávislých podnikateľských subjektov s presne určenými právami a povinnosťami. Žalovaný v druhom rade vykonával podnikateľskú činnosť bez akejkoľvek podriadenosti k žalovanému v treťom rade, pričom vykonával prepravu tovaru podľa objednávok žalovaného v treťom rade. Skutočnosť, že žalovaný v treťom rade poskytol žalovanému v druhom rade motorové vozidlo vo svojom vlastníctve na účel vykonávania preprav tovaru, samo o sebe nie je žiadnym dôkazom, ktorý by preukazoval, že žalovaný v druhom rade vykonával závislú prácu pre žalovaného v treťom rade. Namietajú, že zákon o povinnom zmluvnom poistení, rovnako ako Občiansky zákonník, nepoznajú a neupravujú pojem zodpovednosť za nemajetkovú ujmu, nie je ani obsiahnutá v legálnej definícii pojmu škoda či zodpovednosť za škodu a len pomocou výkladových pravidiel ustanovených smernicami EÚ možno pristúpiť a posúdiť, či v danom prípade, aj keď výslovná právna úprava absentuje, zahrnutie pojmu nemajetková ujma do pojmu škoda, či zodpovednosti za škodu, je v súlade s týmito smernicami, ktoré však zaväzujú len jednotlivé členské štáty EÚ. V právnom poriadku Slovenskej republiky určitý právny základ je obsiahnutý tak v príslušných ustanoveniach Občianskeho zákonníka, ako aj zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý však pripúšťa rôznych výklad. Bez ohľadu na právny názor vo vzťahu k zodpovednosti žalovaného v prvom a v treťom rade, berúc do úvahy najmä status žalovaného v druhom rade, je podľa jeho názoru, že nárok žalobkyň je daný len vo vzťahu k žalovanému v druhom rade, ako pôvodcovi neoprávneného zásahu do práva na rodinný a súkromný život počas výkonu jeho podnikateľskej činnosti a zodpovednosti z toho vyplývajúcej. Navrhujú zmeniť napadnutý rozsudok tak, že nárok žalobkyň na náhradu nemajetkovej ujmy a pozostalostnej úrazovej renty čo do základu voči žalovanému v treťom rade nie je dôvodný.

5. K odvolaniam žalovaných v prvom až treťom rade sa vyjadrili žalobkyne v prvom a v druhom rade. Navrhujú rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Vo vzťahu k žalovanému v prvom rade je medzitýmny rozsudok správny. Poukazuje na skutočnosť, že napriek stanovisku, ktoré vo veci sp.zn. 3Cdo/301/2012 zaujal Najvyšší súd SR, je potrebné vziať do úvahy aj iné rozhodnutia súdov, a to rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. 03. 2016 sp.zn. 21Co/60/2015, ako aj rozsudok Súdneho dvora vo veci Haasova sp.zn. C-22/12. S poukazom na tieto rozhodnutia sú toho názoru, že ich nárok voči žalovanému v prvom rade je daný. Vo vzťahu k odvolaniu žalovaného v druhom rade uviedli, že s jeho argumentáciou sa nestotožňujú, nakoľko žalovaný v druhom rade bol právoplatne odsúdený a preto rozsudok voči nemu považujú za správny a dôvodný. Vo vzťahu k odvolaniu žalovaného v treťom rade uviedli, že jeho zodpovednosť ako prevádzkovateľa je zodpovednosťou objektívnou a teda bez zavinenia, netreba pri tom pochybovať, že za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá prevádzkovateľ vozidla. Pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, ktorý bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah, spôsobený priamo právnickou osobou. Ich nárok je nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy, avšak zodpovednosť osôb, ktoré prevádzkujú dopravu, zodpovedajú za ujmu, ktorá bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla a z týchto dôvodov je ich nárok voči žalovanému v treťom rade daný. Napriek argumentácii žalovaného v treťom rade, sa nemôžu stotožniť s jeho tvrdeniami, že sa nejednalo o pracovnoprávny vzťah, keďže už aj zo samotného vylučenia žalovaného v druhom rade vyplývalo, že pracoval pre žalovaného v treťom rade od roku 2005, pre nikoho

iného, dokonca mal zákaz pracovať pre iný subjekt s tým, že vozidlo, ktoré používal, bolo vo vlastníctve žalovaného v treťom rade.

6. K odvolaniam žalovaných v druhom a v treťom rade sa vyjadril žalovaný v prvom rade uvádzajúc iba skutočnosť, že voči medzitýmne rozsudku sami podali odvolanie a odvolania podané žalovanými v druhom a v treťom rade nie sú v rozpore s ich odvolaním a preto voči nim nemajú žiadne námietky. Súhlasí s právnym názorom, že náhrada škody a náhrada nemajetkovej ujmy sú dva samostatné inštitúty a nie je možné náhradu nemajetkovej ujmy pod nárok na náhradu škody subsumovať.

7. Žalovaný v druhom rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaných v prvom a v treťom rade poukázal na skutočnosť, že z dokazovania jednoznačne vyplýva, že vykonával pre žalovaného v treťom rade prácu na základe zmluvy o poskytovaní služieb zo dňa 01. 11. 2005. Bol vodičom motorového vozidla, ktoré malo dopravnú nehodu, avšak jeho prevádzkovateľom bol žalovaný v treťom rade. Aj keď nejde o pracovnoprávny vzťah, pracuje pre túto firmu ako živnostník, ide o činnosť osoby, ktorú vykonáva pre právnickú osobu síce na základe iného zmluvného vzťahu, než pracovnoprávneho, ale obdobného vzťahu pracovnoprávnemu, nakoľko mohol vykonávať prácu iba pre žalovaného v treťom rade, ten mu aj dával príkazy a určoval podmienky. Namieťa, že z doteraz vykonaného dokazovania nebola preukázaná citová ujma, ktorá by napĺňala predpoklady a podmienky priznania nemajetkovej ujmy.

8. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, zákon číslo 160/2015 Z.z., účinný od 01. 07. 2016, ďalej len „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalovaných v prvom až treťom rade, podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, po nariadení odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, dospel k záveru, že odvolanie žalovaných v prvom a v treťom rade nie je dôvodné, odvolanie žalovaného v druhom rade je opodstatnené a dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovaným v prvom a v treťom rade potvrdil a vo vzťahu k žalovanému v druhom rade podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

9. Predmetom konania v danej veci je žaloba žalobkyň, ktorou sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka z dôvodu porušenia ich základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. K porušeniu tohto ich práva došlo v dôsledku úmrtia J. R., ktorý bol manželom žalobkyne v prvom rade a otcom žalobkyne v druhom rade, ktorý zomrel v dôsledku dopravnej nehody, zavinenej žalovaným v druhom rade.

9.1. Súd prvej inštancie v danej veci rozhodol napadnutým medzitýmne rozsudkom (v poradí druhým), tak, že nárok žalobkyň v prvom a v druhom rade na náhradu nemajetkovej ujmy a zaplatenie pozostalostne úrazovej renty, je čo do jeho základu voči žalovaným v prvom, druhom a treťom rade, dôvodný. S rozsudkom súdu nesúhlasili žalovaní, ktorí podali proti nemu odvolanie, všetci traja namietajúc svoju vecnú pasívnu legitimáciu.

9.2. Odvolací súd podľa § 385 ods. 1 CSP nariadil v danej veci pojednávanie, z dôvodu potreby zopakovania dokazovania. Na odvolacom pojednávaní podľa § 385 ods. 2 CSP bola predsedníčkou senátu podaná správa o doterajšom priebehu konania, vyjadrili sa strany sporu a boli zopakované listinné dôkazy, a to zmluva o poskytovaní služieb z č.l. 337 až 339, výpis zo živnostenského registra, z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Nové Zámky sp.zn. 3T/137/2010 trestný rozkaz č.l. 176, evidenčnú kartu vozidla č.l. 150, z ktorej vyplýva, že vlastníkom a držiteľom vozidla ev. č. X a výpis zo živnostenského registra žalovaného v treťom rade. Na odvolacom pojednávaní žalovaní v prvom, v druhom a v treťom rade zotrvali na dôvodoch podaných odvolaní. Zástupkyňa žalovaného v prvom rade predložila odvolaciemu súdu uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. mája 2017 sp.zn. 8Cdo/219/2016, v ktorom uviedol názor, že podľa súčasne platnej právnej úpravy, možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Predmetné rozhodnutie bolo zároveň doručené všetkým stranám sporu. Právny zástupca žalovaného v treťom rade poukázal na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky v otázke náhrady nemajetkovej ujmy zo strany poisťovní a z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, podľa ktorej rozhodovacej činnosti, nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv sa uplatňuje

na základe ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, avšak spadá pod plnenie z povinného zmluvného poistenia.

10. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. v platnom znení o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov. Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy (§ 1 ods. 2).

Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a) citovaného zákona, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťiteľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu: a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknuté poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastupovaním pri uplatňovaní nárokov podľa písm. a), b) a d), ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.

Podľa § 15 ods. 1 zákona, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť si svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

11. Prostriedky občiansko-právnej ochrany (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) fyzickej osoby prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére. Občiansky zákonník umožňuje v ustanovení § 13 ods. 1 postihnutej fyzickej osobe domáhať sa proti subjektu zásahu najmä, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu jeho osobnosti a aby sa odstránili následky zásahu, keď zákon len napríklad vymedzuje konkrétne právne prostriedky ochrany fyzických osôb spojených s ich osobnosťou a uvedených v ustanovení § 11 a 12 Občianskeho zákonníka a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho i materiálneho pôsobenia. V prípadoch, ak by sa nezdalo toto zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plniť tiež satisfakčnú funkciu. Následne aké zadosťučinenie v peniazoch sa bude javiť primeraným, bude závisieť na posúdení súdu. Aktívne legitimovanou na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej smeroval neoprávnený zásah. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednoznačne vyplýva, že smrť rodinného príslušníka fyzickej osoby pri dopravnej nehode, ktorú rodinný príslušník nezavinil a ani fyzická osoba, je neoprávnený zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život (napr. rozsudok sp.zn. 1Cdo 77/2009 zo dňa 27. 10. 2010, sp.zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17. 02. 2011, sp.zn. 4Cdo 168/2009 zo dňa 20. 04. 2011, sp.zn. 2Cdo/194/2011 z 27. 11. 2012).

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Odvolací súd, rozhodujúc o odvolaní podanom žalovaným v prvom a treťom rade, preskúmal v danej veci tak napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, konanie, ktoré mu predchádzalo a tiež dôvody odvolania a skonštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, jednotlivé dôkazy

vyhodnotil a na ich závere vec aj správne právne posúdil. Následne vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie rozsudok aj podrobne, rozsiahle a v dostatočnej miere a správne tak po právnej, ako aj skutkovej stránke odôvodnil, s ktorým odôvodnením sa v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť týchto dôvodov ďalej, podľa § 387 ods. 2 CSP, iba poukazuje.

14. Žalovaný v prvom rade, ako poisťovateľ, sa tak v priebehu celého konania, ako aj v podanom odvolaní, nestotožnil so závermi súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, vyjadreného v zrušujúcom uznesení o jeho vecnej pasívnej legitímácii. Tento dôvod je jediným dôvodom aj podaného odvolania, ktorým napadol rozsudok súdu prvej inštancie v tomto konaní.

14.1. Odvolací súd už v uznesení zo dňa 30. novembra 2015 č.k. 25Co/441/2014-320, ktorým zrušil prvý medzitimný rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým určil, že nárok žalobkýň v prvom a v druhom rade je voči žalovaným v prvom (poisťovateľovi) a v druhom rade (vodičovi) dôvodný a voči žalovanému v treťom rade (prevádzkovateľ vozidla) dôvodný nie je. Odvolací súd už v tomto uznesení vyslovil záväzný právny názor, podľa ktorého žalovaný v prvom rade, ako poisťovateľ, je vecne pasívne legitimovaný a nárok žalobkýň voči nemu je zákonný a dôvodný. Súd prvej inštancie tento názor odvolacieho súdu v napadnutom medzitimnom rozsudku akceptoval, a podľa jeho záverov aj rozhodol. Odvolací súd sa v plnom rozsahu, tak ako už uviedol, stotožnil so záverom súdu prvej inštancie a v tejto súvislosti poukazuje ďalej na svoj názor vyjadrený v tomto zrušujúcom uznesení. Dodáva, že eurokonformný výklad prichádza do úvahy predovšetkým vtedy, ak je vnútroštátny predpis nepresný a necháva súdnemu orgánu priestor pre úvahu, resp. eurokonformná interpretácia môže poslúžiť na účely vyplnenia medzery vnútroštátneho právneho predpisu ustanoveniami práva Únie. Vnútroštátny súd, ktorý aplikuje vnútroštátne právo, je pritom povinný vykladať ho čo najviac v zmysle znenia a cieľov smernice, aby sa dosiahol smernicou sledovaný účinok. Zásada eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva platí nielen v prípade vnútroštátnych ustanovení osobitne prijatých na vykonanie smernice, ale vzťahuje sa na vnútroštátne právo ako celok, vrátane vnútroštátnej judikatúry. Vnútroštátne orgány aplikácie práva majú pritom v rámci svojich právomocí vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, aby sa zabezpečila úplná účinnosť smernice a dosiahnutie jej cieľa, bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok.

14.2. Aj s poukazom na vyššie uvedené závery, je potom potrebné zdôrazniť, že z hľadiska výkladu smerníc Rady 72/166/EHS, č. 84/5/EHS, č. 90/232/EHS, je potrebné ustáliť len taký právny záver, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, pretože jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo, a to v ustanovení § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ súd prvej inštancie ustálil, že žalovaný v prvom rade je v danom spore pasívne legitimovaným subjektom, dospel k správne právne záveru, poukazujúc pritom súčasne na ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. z ktorého vyplýva všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby.

14.3. K uvedeným záverom odvolací súd taktiež dáva do pozornosti rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-277/2012 z 24. 10. 2013, v ktorom Súdny dvor obdobne ako v rozsudku C-22/2012, uviedol, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla, pričom súčasne rozhodol, že ak členský štát priznáva nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nemôže pre túto osobitnú kategóriu škôd, ktoré sa v zmysle druhej smernice považujú za ujmu na zdraví, stanoviť maximálne sumy poistného krytia, ktoré sú nižšie ako minimálne sumy poistného krytia, stanovené druhou smernicou.

14.4. Žalovaný v prvom rade v odvolaní poukazuje na dva rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a to sp.zn. 4Cdo 168/2009, 4 Cdo 139/2011 a na odvolacom pojednávaní predložil uznesenie zo dňa 15. 05. 2017 sp.zn. 8Cdo/219/2016, v ktorom sa uvádza rozdielne stanovisko od názoru tak súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu. K tejto námietke odvolací súd iba poznamenáva, že nejde o publikované judikáty Najvyššieho súdu SR v zbierke rozhodnutí, prijaté kolégiom NS SR, ale iba o rozhodnutia v jednotlivých veciach, ktorými nie je súd viazaný. Nemožno prehliadať podstatný rozdiel medzi rozhodnutím nepublikovaným v zbierke (ďalej len „nepublikované rozhodnutie“) a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v zbierke (ďalej len „publikované rozhodnutie“). Pokiaľ nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje názor členov senátu (resp. väčšiny členov senátu) najvyššieho súdu v individuálne, ním prejednávanej veci, názor vyjadrený v publikovanom rozhodnutí, je zároveň

zovšeobecňujúcim názorom (relevantnej väčšiny) členov kolégia najvyššieho súdu, ktoré vždy tvorí viacero senátov. Názor vyjadrený v nepublikovanom rozhodnutí sa v tomto zmysle prípadne (ak vec prejednávajúci senát dospeje k záveru, že sú pre to splnené podmienky), môže odkloniť či odchyliť od názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí, tým, ale ešte bez ďalšieho nedochádza k „prekonaniu“ názoru, na ktorom spočíva publikované rozhodnutie.

14.5. V tejto súvislosti odvolací súd ďalej poukazuje na Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 646/2015-30 zo dňa 16. decembra 2015, sp.zn. I. ÚS 206/2015-25 zo dňa 29. apríla 2015, ktorými sťažnosť obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna insurance Group odmietol ako zjavne neopodstatnené a uznesenie sp.zn. I. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17. augusta 2016, ktorým taktiež sťažnosť obchodnej spoločnosť Wustenrot poisťovňa, a.s., odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Vo všetkých týchto rozhodnutiach sa Ústavný súd Slovenskej republiky zaoberal namietaným porušením základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Predmetom konania vo všetkých súdených veciach bola náhrada nemajetkovej ujmy pozostalým blízkym osobám po zomrelej obeti dopravnej nehody. Vo všetkých týchto rozhodnutiach konštatoval, že hoci Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13), umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravuje zákon č. 381/201 Z.z.. Súdny dvor rozsudkom vo veci sp.zn. C-277/12 z 24. októbra 2013 rozhodol, že: „Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti a článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej“.

14.6. S poukazom na vyššie uvedené dôvody a citované rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, závery a námietka žalovaného v prvom rade, o tom, že súd prvej inštancie sa odklonil od ustálenej judikatúry, nie sú správne, nakoľko rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo 168/2009, 4 Cdo 139/201, 8Cdo 219/2016, keďže neboli publikované v zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, nie je možné považovať za judikáty a ide iba o vyjadrenie názoru v individuálnych, konkrétnych veciach a nie sú preto právne záväzné. Naopak, v danej veci bolo nesporne potrebné prihliadnuť na citované Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorými rieši danú problematiku a vyslovil v nich svoj názor a záver a v neposlednom rade aj na rozhodovaciu činnosť Súdneho dvora EU, či Európskeho súdu pre ľudské práva.

14.7. Odvolateľ, žalovaný v prvom rade, okrem námietky svojej vecnej pasívnej legitímácie, iné odvolacie dôvody neuviedol, preto odvolací súd v plnom rozsahu sa stotožnil s napadnutým medzitémnym rozsudkom súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému v prvom rade a jeho dôvody, uvedené v podanom odvolaní vyhodnotil ako účelové a neopodstatnené.

15. Odvolací súd vo vzťahu k žalovanému v treťom rade, ktorý bol prevádzkovateľom motorového vozidla, ktorým žalovaný v druhom rade zavinil dopravnú nehodu, pri ktorej manžel a otec žalobkyň v prvom a v druhom rade utrpel zranenia nezlučiteľné so životom, sa s napadnutým medzitémnym rozsudkom súdu prvej inštancie stotožnil.

16. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

16.1. Už v zrušujúcom uznesení zo dňa 30. novembra 2015 č.k. 25Co/441/2014-320, odvolací súd uložil súdu prvej inštancie skúmať vzťah medzi žalovaným v druhom rade (vodič motorového vozidla) a žalovaným v treťom rade (prevádzkovateľ tohto motorového vozidla). Súd prvej inštancie v napadnutom medzitémnom rozsudku vo vzťahu k týmto žalovaným iba uviedol, že nárok žalobkyň voči nim je daný podľa § 427 Občianskeho zákonníka tak, že žalovaný v treťom rade zodpovedá za škodu objektívne a jeho zodpovednosť je daná ako vlastníka a prevádzkovateľa. Zodpovednosť žalovaného v druhom rade, ako vodiča, napriek tomu, že skonštatoval, že žalovaný v druhom rade vykonával vozidlom prepravu na

základe pokynov žalovaného v treťom rade, na jeho podnet a v jeho prospech, je daná ustanovením § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. S týmto záverom sa odvolací súd vo vzťahu k žalovanému v druhom rade, nestotožnil.

16.2. Pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Pre posúdenie, či išlo o takúto činnosť, je určujúca existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu danej činnosti (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2013 sp.zn. 3Cdo 228/2012, zverejnený v zbierke rozhodnutí pod č. 128/2014). Zásada, že podľa všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu zodpovedá právnická osoba aj za zásah do osobnostných práv bezprostredne spôsobený fyzickou osobou, konajúcou v rámci výkonu činností, ktorými bola poverená právnickou osobou, nie je zásadou výlučnou. Tak, ako sú zvláštnou skupinou zásahov do majetkovej sféry tie prípady, v ktorých škoda bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov, rovnako osobitnou je aj skupina tých zásahov do osobnostnej sféry, v prípade ktorých nemajetková ujma bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov. Pokiaľ je namieste analogické použitie ustanovenia § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri určení, či zodpovednosť za zásah do osobnostných práv nesie fyzická osoba bezprostredne konajúca alebo právnická osoba, za ktorú fyzická osoba konala v rámci výkonu činností, ktorými bola poverená touto právnickou osobou, je rovnako na mieste analogické použitie ustanovenia § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri určení subjektu zodpovedného za zásah do osobnostných práv, ktorý bol spôsobený prevádzkou dopravných prostriedkov. Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že tak ako podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla poškodenému, zodpovedá tento prevádzkovateľ (aj) za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe.

16.3. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o určení, že nárok žalobkyň voči žalovanému v druhom rade (priamemu škodcovi) a voči žalovanému v treťom rade (prevádzkovateľovi motorového vozidla, ktorým bol zásah spôsobený), je daný, je vzhľadom na vyššie uvedené závery citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, voči žalovanému v treťom rade správne a voči žalovanému v druhom rade nesprávne. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na správnom závere, keď konštatoval objektívnu zodpovednosť žalovaného v treťom rade, ako prevádzkovateľa motorového vozidla, avšak na nesprávnom závere, keď konštatoval, že žalovaný v druhom rade zodpovedá podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

16.4. V danom prípade bolo rozhodujúcou otázkou posúdenie vzťahu medzi žalovaným v druhom rade a žalovaným v treťom rade. Z vykonaného dokazovania tak súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom na nariadenom odvolacom pojednávaní, bolo nepochybne preukázané, že medzi žalovanými v druhom a treťom rade existoval záväzkový právny vzťah, na základe ktorého žalovaný v druhom rade vykonával pravidelnú činnosť pre žalovaného v treťom rade. Dňa 01. 11. 2005 uzavreli žalovaný v druhom rade ako vodič a žalovaný v treťom rade ako objednávateľ Zmluvu o poskytovaní služieb, predmetom ktorej bol záväzok vodiča (žalovaného v druhom rade) prepravovať tovar objednávateľovi (žalovanému v treťom rade) podľa rozvozového plánu objednávateľa podľa miesta určenia - príjemcu zásielky stanoveného odosielateľom, resp. spoločnosťou Friesland podľa dodacích listov, za ktorú činnosť sa objednávateľ zaviazal zaplatiť vodičovi odplatu. Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú. Vodič sa okrem iného zaviazal vykonávať činnosť vodiča prednostne pre objednávateľa a taktiež vykonávať obchodnú a skladovú činnosť podľa požiadaviek objednávateľa. Vozidlo, ktorým vodič, t.j. žalovaný v druhom rade, vykonával činnosť na základe tejto zmluvy, bolo vo vlastníctve žalovaného v treťom rade, ktorý ho žalovanému v druhom rade poskytol na výkon činnosti.

16.5. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Úprava zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov podľa § 427 je založená na princípe objektívnej zodpovednosti (t.j. zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie). Subjektom tejto zodpovednosti je osoba vykonávajúca dopravu a iný prevádzkovateľ dopravného prostriedku. Za prevádzateľa možno považovať osobu (fyzickú alebo právnickú), ktorá má právnu a súčasne i faktickú možnosť disponovať s dopravným prostriedkom a organizovane ho užívať. Ide o organizované a dlhodobejšie používanie dopravného prostriedku na účel, na ktorý je dopravný prostriedok určený, pričom užívatelia osoba je oprávnená

dopravný prostriedok na ten účel používať. Prevádzateľom je najmä vlastník dopravného prostriedku, oprávnený držiteľ či nájomca.

16.6. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá. Zodpovednosť právnickej alebo fyzickej osoby (podnikateľa) za škodu podľa tohto ustanovenia sa uplatní nielen v prípadoch, keď bola škoda spôsobená ich zamestnancami, členmi, spoločníkmi a pod., ale aj vtedy, ak bola spôsobená inými osobami, ktoré použil podnikateľský subjekt na svoju činnosť. Nie je preto podmienkou, aby ten, kto spôsobil škodu (škodca), bol v priamom právnom (zmluvnom) vzťahu voči podnikateľovi, ale je rozhodujúce, či škodu spôsobil pri činnosti, ktorá je vykonávaná pre fyzickú alebo právnickú osobu podnikateľa a ktorá spadá do pôsobnosti tejto osoby. Do rámca činnosti právnickej (fyzickej) osoby spadá totiž nielen výkon zamestnania v pracovnom pomere, ale aj taká ďalšia činnosť, ktorej nechýba miestny (priestorový), časový a vecný vzťah k činnosti tejto osoby, a to napríklad aj výkon činnosti na základe živnostenského oprávnenia inou osobou v jej prospech. Za protiprávne spôsobenú škodu zodpovedá právnická osoba v prípade, ak škoda bola spôsobená tými, ktorí plnili úlohy právnickej osoby, a ku škode došlo v rámci plnenia jej úloh. So zreteľom na argumentáciu žalovaného v treťom rade je potrebné uviesť, že pre právnické osoby je charakteristické to, že svoju vôľu nevytvárajú samostatne, ale prostredníctvom tých fyzických osôb, ktoré sú na to určené. Len prostredníctvom fyzických osôb právnická osoba tiež prejavuje svoju vôľu navonok, koná, robí právne úkony, zakladá právne vzťahy, vstupuje do právnych vzťahov, uplatňuje práva a plní povinnosti z týchto vzťahov. Ak bezprostredným pôvodcom zásahu do osobnosti bola fyzická osoba, ktorá bola právnickou osobou použitá na výkonnej činnosti, treba vyriešiť otázku, či konanie tejto fyzickej osoby je zásahom, za ktorý nesie zodpovednosť ona sama (bezprostredne konajúca fyzická osoba) alebo táto právnická osoba. Ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka neobsahujú úpravu, ktorá by osobitne riešila túto otázku.

16.7. Podľa § 853 Občianskeho zákonníka platí, že občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Analogicky (§ 853 v spojení s § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka), pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. augusta 2007 sp.zn. I. ÚS 137/07, v ktorom uviedol, že: „podľa všeobecných ustanovení občianskeho hmotného práva je otázka zodpovednosti za škodu (vrátane zodpovednosti za nemajetkovú ujmu) konštituovaná tak, že za škodu, resp. za ujmu zodpovedá ten, kto ju spôsobil, pričom v prípade škody, resp. ujmy spôsobenej právnickou osobou, ide o činnosť tých fyzických osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila“.

16.8. Posudzujúc danú vec vo svetle vyššie uvedených právnych ustanovení (§420, § 427 a § 853 a nasl. Občianskeho zákonníka), za situácie, že medzi žalovaným v druhom rade a žalovaným v treťom rade existoval záväzkový právny vzťah (zmluva o poskytovaní služieb) a za situácie, že v inkriminovaný deň, t.j. 08. 01. 2010, žalovaný v druhom rade vykonával činnosť (prepravu) na základe objednávky žalovaného v treťom rade, za ktorú mu žalovaný v treťom rade poskytol odplatu, je potrebné konštatovať, že žalovaný v druhom rade vykonával činnosť v prospech žalovaného v treťom rade a to na základe jeho pokynov a v jeho prospech. Preto v danom prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickou osobou (žalovaným v druhom rade ako vodičom, vykonávajúcim činnosť v prospech žalovaného v treťom rade), ktorá bola právnickou osobou použitá na výkon činnosti, pri ktorej k zásahu došlo, za zásah a ním spôsobenú ujmu zodpovedá analogicky táto právnická osoba. Zásada, že podľa všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka zodpovedá právnická osoba aj za zásah do osobnostných práv bezprostredne spôsobený fyzickou osobou konajúcou v rámci výkonu činnosti, ktorými bola poverená právnickou osobou, nie je zásadou výlučnou. Tak, ako sú zvláštnou skupinou zásahov do majetkovej sféry tie prípady, v ktorých škoda bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov (§ 427 a nasl. Občianskeho zákonníka), rovnako osobitnou je aj skupina tých zásahov do osobnostnej sféry, v prípade ktorých nemajetková ujma bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov. Ak je teda na mieste analogické použitie ustanovenia § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri určení, či zodpovednosť za zásah do osobnostných práv nesie fyzická osoba bezprostredne konajúca alebo právnická osoba, za ktorú fyzická osoba

konala v rámci výkonu činnosti, ktorými bola poverená touto právnickou osobou, je rovnako namieste analogické použitie ustanovenia § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri určení subjektu zodpovedného za zásah do osobnostných práv, ktorý bol spôsobený prevádzkou dopravných prostriedkov. Vychádzajúc z uvedených skutočností, je potrebné konštatovať, že tak, ako podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla poškodenému, zodpovedá tento prevádzkovateľ aj za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.3Cdo 228/2012, 128/2014).

16.9. V predmetnej veci ide o zodpovednosť za zásah do osobnostných práv žalobkýň v prvom a v druhom rade, ku ktorému došlo v súvislosti s dopravnou nehodou (prevádzkou dopravného prostriedku), vedúcou k usmrteniu ich blízkej osoby. Vo svetle vyššie uvedených záverov tak, ako v prípade škody (majetkovej ujmy), spôsobenej touto osobitnou prevádzkou, za škodu zodpovedá prevádzkovateľ vozidla, je potrebné analogicky (§ 853 a § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka), vyvodiť jeho zodpovednosť aj v prípade spôsobenia nemajetkovej ujmy na osobnostných právach. Žalovaný v druhom rade jednoznačne a nepochybne vykonával činnosť pre žalovaného v treťom rade, žalovaný v treťom rade mu na základe rozpisu prepravy, nariadil túto cestu, poskytol mu vozidlo, dopravnú nehodu teda spôsobil v rámci činnosti, ktorou plnil svoje povinnosti, vyplývajúce mu zo zmluvy o poskytovaní služieb. Pri posudzovaní zodpovednosti žalovaného v treťom rade nie je podstatné, že ako prevádzkovateľ vozidla nebol bezprostredným pôvodcom zásahu do osobnosti, avšak vzhľadom na existenciu záväzkového vzťahu so žalovaným v druhom rade, nesie zodpovednosť za zásah do osobnostných práv žalobkýň v prvom a v druhom rade, ako prevádzkovateľ vozidla. Za tento zásah by žalovaný v druhom rade zodpovedal iba za predpokladu, že by nekonal v rámci svojho poverenia, objednávky, či príkazu žalovaného v treťom rade. Tieto predpoklady však vo vzťahu k žalovanému v druhom rade preukázané neboli.

16.10. Keďže v danej veci, z vykonaného dokazovania tak súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom, bolo nepochybne preukázané, že žalovaný v druhom rade, ako vodič, vykonával činnosť v prospech žalovaného v treťom rade, ktorá má tak miestny, priestorový, časový ako aj vecný vzťah k činnosti vykonávanej žalovaným v treťom rade, je na základe aplikácie ustanovenia § 420 ods. 2, § 427 a § 853 Občianskeho zákonníka jednoznačne daná zodpovednosť žalovaného v treťom rade. Zodpovednosť žalovaného v druhom rade za náhradu nemajetkovej ujmy žalobkýň v prvom a v druhom rade v zmysle vyššie uvedených záverov, daná nie je. Žalovaný v druhom rade nesie zodpovednosť za svoje konanie a za vzniknutú škodu iba voči žalovanému v treťom rade, a to na základe ustanovení, vyplývajúcich z uzavretého záväzkového vzťahu medzi nimi (zmluvy o poskytovaní služieb). Z týchto dôvodov odvolací súd dôvody uvedené v odvolaní žalovaného v treťom rade vyhodnotil ako účelové a neopodstatnené.

17. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie voči žalovanému v prvom a v treťom rade ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a voči žalovanému v druhom rade podľa § 388 CSP zmenil tak, že nárok žalobkýň voči nemu nie je daný. O výške nemajetkovej ujmy rozhodne súd prvej inštancie s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu v konečnom rozhodnutí, viazaný rozsahom a dôvodmi tohto rozhodnutia.

18. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v konečnom rozhodnutí.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).